

یادداشت

همان بودجه همیشگی، با کسری بیشتر

ابراهیم بهادرنانی، مشاور عالی رئیس اتاق تهران بودجه سال ۱۴۰۴ معادل ۵ هزار و ۹۸۷ هزار میلیارد تومان در نظر گرفته شده که منابع آن از محل درآمد‌ها، واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و واگذاری دارایی‌های مالی حاصل خواهد شد. چنانکه درآمد‌ها معادل ۲۲۷۵ هزار میلیارد تومان، واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای معادل ۲۳۲۲ هزار میلیارد تومان و واگذاری دارایی‌های مالی ۱۳۸۰ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده است. از کل منابع بودجه حدود ۳۸ درصد از طریق درآمد پایدار یعنی مجموع مالیات، سود حاصل از مالکیت دولت و سایر درآمد‌ها، ۲۹ درصد از طریق فروش نفت و اموال منقول و غیرمنقول و حدود ۲۳ درصد از طریق فروش شرکت‌های دولتی و انتشار اوراق استقراض تأمین می‌شود. رقم پیش‌بینی شده برای هزینه‌های جاری دولت ۴۰۸۱ هزار میلیارد تومان، تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ۱۱۹۶ هزار میلیارد تومان و تملک دارایی‌های مالی ۷۱۰ هزار میلیارد تومان عنوان شده است. همچنین پیش‌بینی شده است که نرخ تورم در پایان سال آتی به ۳۰ درصد کاهش پیدا کند که تحقق آن به علت پالایندن نرخ تورم نقطه به نقطه خدمات، بعید به نظر می‌رسد. همچنین عدم رشد کافی بودجه عمرانی متناسب با هدف برنامه باعث تضعیف زیربناها و عدم رشد سرمایه‌گذاری و در نهایت، عدم تحقق رشد اقتصادی ۸ درصدی می‌شود.

از ۲۲۷۵ همت درآمد پایدار دولت در بودجه سال آینده، حدود ۱۷۰۰ همت (۷۵ درصد) از طریق مالیات، ۲۶۴ همت (۱۲ درصد) از طریق مالیات بر واردات، ۶۱ همت (۳ درصد) درآمد ناشی از فروش کالا و خدمات و ۱۸۷ همت (۱۰ درصد) درآمد ناشی از سایر درآمد‌ها تحصیل خواهد شد. درآمد مالیاتی دولت با حدود ۳۹ درصد رشد، معادل ۱۷۰۰ همت در نظر گرفته شده و افزایش مالیات بر ارزش افزوده همانند سال جاری معادل ۱۰ درصد پیشنهاد شده است. پیش‌بینی فروش نفت با قیمت هر بشکه ۵۷٫۵ یورو، معادل ۶۲ دلار در نظر گرفته شده که با توجه به قیمت فعلی نفت برنت معادل ۷۸ دلار منطقی به نظر می‌رسد. در عین حال، میزان تولید نفت خام روزانه معادل ۳۷۵۰ بشکه در روز پیش‌بینی شده، در حالی که شرکت‌های نفتی بین‌المللی این رقم را ۳۲۵۰ هزار بشکه برآورد کرده‌اند. معادل ۷۰۰ همت انواع اوراق قرض است در سال آینده به فروش برسد که با توجه به امکانات مالی بازار سرمایه، رقم بالایی است. در عین حال معمولاً فروش اوراق، زمانی توجیه دارد که مبالغ مالی به دست آمد، صرف اجرای طرح‌های سودناش‌ی از روزه به نتیجه رسیدن آنها، پیش از سود اوراق باشد، در حالی‌که این ارقام در کشور ما، صرف تأمین هزینه جاری می‌شود که توجیه ندارد.

نکته مهم اما رقم کسری تراز عملیاتی (درآمد-هزینه جاری) بودجه سال ۱۴۰۴ است که حدود ۱۸۰۵ هزار میلیارد تومان برآورد می‌شود. پیش‌بینی شده است که ۱۱۳۵ هزار میلیارد تومان از کسری از طریق واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای (عمدتاً فروش نفت) و استقراض از صندوق توسعه ملی و ۶۷۰ هزار میلیارد تومان از محل فروش اوراق (استقراض و فروش شرکت‌ها) بآین شُود و این موارد، شرایط نامساعد بودجه کشور را نشان می‌دهد. در عین حال، با توجه به احتمال عدم تحقق منابع درآمدی، احتمال افزایش این کسری هم وجود دارد. با توجه به اینکه ادامه روند فعلی تنظیم بودجه، کشور را از مشکلات راهایی نمی‌بخشد، به نظر می‌رسد حرکت به سمت برنامه‌محوری، سبک شدن بدنه دولت و انجام وظیفه سیاست‌گذاری صرف، کاهش هزینه‌ها و حذف بودجه دست‌نکارهای موازی، بررسی و حذف بودجه دستگاه‌هایی که به تدریج به بودجه کشور تحمیل شده است و رقابتی شدن فضای کسب‌وکار برای اصلاح بودجه کشور، یک ضرورت غیرقابل انکار باشد.

الزامات رشد ۱۳ درصدی بخش معدن

محمدرضا پهرامن، رئیس خانه معدن ایران

در برنامه هفتم توسعه برای بخش معدن به‌عنوان یکی از ارکان کلیدی اقتصاد کشور، رشد ۱۳ درصدی در نظر گرفته شده است. این هدف نه‌تنها نیازمند سرمایه‌گذاری گسترده، بلکه به تغییراتی در ساختار مدیریتی و رویکردهای حاکم بر این بخش وابسته است. نخستین گام برای تحقق رشد ۱۳ درصدی در بخش معدن، شناخت کامل از وضعیت گذشته و شرایط کنونی این بخش است. حال آنکه به باور بخش خصوصی، بدون درک دقیق از ساختار زمین‌شناسی، پتانسیل‌های معدنی و میزان سرمایه‌گذاری مورد نیاز، هیچ‌گونه برنامه‌ریزی اصولی و دقیق برای رشد این بخش ممکن نخواهد بود. خوشبختانه بخش معدن، یک حوزه فنی و تخصصی است و متولیان این بخش اغلب از جنس معدن هستند؛ این مزیت می‌تواند تسهیل‌کننده مسیر تحول در بخش معدن باشد و هم‌افزایی بیشتر میان بخش دولتی و بخش خصوصی را رقم بزند.

در سال‌های اخیر، اقدامات زیربنایی قابل توجهی در بخش معدن به انجام رسید که تدوین برنامه راهبردی برای این بخش با مشارکت خانه معدن، یکی از این اقدامات است، اما ضرورت بازنگری و تعریف مجدد نیازهای این بخش برای دستیابی به رشد ۱۳ درصدی در برنامه هفتم توسعه احساس می‌شود. به‌ویژه اینکه نیازسنجی‌های جدید باید براساس واقعیت‌های بازار، ظرفیت‌های موجود و چالش‌های پیش‌روی سرمایه‌گذاری انجام گیرد. نتایج بررسی‌های صورت گرفته، حکایت از آن دارد که دستیابی به رشد ۱۳ درصدی در بخش معدن، نیازمند سرمایه‌گذاری ارزی بالغ بر ۵۵ میلیارد دلار است. این سرمایه‌گذاری باید بخش‌های اکتشاف، تجهیز، فرآوری و توسعه بازارهای صادراتی را دربر بگیرد. بدیهی است که بدون حضور سرمایه‌گذاران خارجی، تأمین این میزان سرمایه ممکن نخواهد بود. بنابراین فراهم کردن شرایط لازم برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی، از جمله ایجاد امنیت سرمایه‌گذاری، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. در غیر این صورت، حتی سرمایه‌گذاران داخلی نیز رغبتی برای ورود به این حوزه نشان نخواهند داد.

در عین حال، دولت باید آماده باشد که بخشی از پروژه‌های معدنی را که به هر دلیلی در اختیار دارد، در شفافیت کامل به بخش خصوصی واگذار کند. نکته حائز اهمیت اینکه اگر مدیری که مسئولیت این واگذاری را برعهده دارد، پیروزی‌های زاینده را واگذار کرد و این پروژه توسط بخش خصوصی به رونق رسید، در سال‌های بعد مورد مواخذه قرار نگیرد. بنابراین دستگاه‌های نظارتی نیز باید خود را برای این رشد ۱۳ درصدی آماده کنند. در این صورت بخش خصوصی نیز با اطمینان به این پروژه‌ها ورود کرده و آنها را به بهره‌برداری می‌رساند. تسهیل ورود ماشین‌آلات جدید و نوسازی تجهیزات و سرمایه‌گذاری در معادن کیمیا و استراتژیک از دیگر نکاتی است که باید مورد توجه قرار گیرد.

رشد ۸ درصدی اقتصاد، زمانی اتفاق می‌افتد که اتاق بازرگانی به عنوان یکی از ارکان تصمیم‌گیرنده در کنار تصمیم‌سازان قرار گیرد؛ چراکه این نهاد با برخورداری از ساختار سازمانی و تخصصی خود، می‌تواند به‌عنوان پلی ارتباطی میان دولت و بخش خصوصی عمل کرده و راهکارهای عملیاتی برای تحقق رشد ۱۳ درصدی در بخش معدن را ارائه دهد. اتاق بازرگانی با استفاده از کمیسیون‌ها، تشکل‌ها و اتاق‌های مشترک، قادر خواهد بود چالش‌ها و موانع پیش‌روی بخش معدن را شناسایی کرده و برای حل آنها برنامه‌ریزی کند. در نهایت، تحقق رشد ۱۳ درصدی در بخش معدن، مستلزم آن است که تمامی حلقه‌های این زنجیره پدیدرس‌تی و هماهنگ عمل کنند؛ به بیان دیگر، از اکتشاف و تجهیز تا فرآوری و بازار، همه بخش‌ها باید به‌طور یکپارچه و هماهنگ در راستای افزایش تولید و توسعه بازارهای داخلی و خارجی حرکت کنند. به این ترتیب، بخش معدن می‌تواند به‌عنوان یکی از مهم‌ترین موتورهای رشد اقتصادی کشور، نقشی تأثیرگذار در دستیابی به رشد ۸ درصدی اقتصاد ایفا کند؛ به شرط آنکه زیرساخت‌ها، سرمایه‌گذاری‌ها و مدیریتهای کرآمد در کنار هم قرار گیرند و همه ذی‌نفعان این بخش، از دولت تا بخش خصوصی در راستای یک هدف مشترک همکاری کنند.

بررسی ها از رشد شاخص تولید و فروش صنایع بورسی حکایت دارد

نبض تولید صنعتی در نیمه ۱۴۰۳

فرصت امروز؛ گزارش بازوی پژوهشی مجلس از شاخص‌های تولید و فروش صنایع بورسی نشان می‌دهد که اولین ماه پاییز، ماه نسبتاً خوبی برای این صنایع بوده است. به طوری که شاخص تولید و فروش شرکت‌های صنعتی بورسی در مهرماه امسال نسبت به مهر سال گذشته، افزایش ۱٫۲ درصدی و ۸٫۶ درصدی داشته و همچنین نسبت به شهریورماه امسال، افزایش ۱۰ درصدی و ۹٫۹ درصدی را تجربه کرده است. با اینکه در سه ماه منتهی به مهرماه ۱۴۰۳، شاخص فروش صنایع بورسی از محدوده منفی خارج نشده است، اما ادامه این روند بهبود در گرو رفع مشکلات و کاهش سطح نااطمینانی در اقتصاد ایران است.

شاخص تولید و فروش صنایع بورسی از اطلاعات ماهانه ۳۲۵ شرکت بورسی استخراج می‌شود و از آنجا که این شاخص، ارتباط نزدیکی با شاخص تولید صنعتی بانک مرکزی و مرکز آمار ایران دارد، می‌تواند با دقت زیادی، تحولات ماهانه بخش صنعت و معدن کشور را رصد کند. طبق ارزیابی مرکز پژوهش‌ها، شاخص تولید و فروش رشته فعالیت خودرو و قطعات در مهرماه امسال نسبت به ماه مشابه سال قبل، افزایش ۱۲ درصدی و ۹٫۱ درصدی داشته و نسبت به ماه قبل یعنی شهریورماه نیز افزایش ۲۶٫۵ درصدی و ۲۸٫۵ درصدی را تجربه کرده است. همچنین شاخص تولید رشته فعالیت شیمیایی به جز دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل، کاهش ۲٫۱ درصدی و شاخص فروش نیز افزایش ۷٫۵ درصدی و نسبت به ماه قبل، شاخص تولید و فروش، افزایش ۲٫۸ درصدی و ۵٫۲ درصدی داشته است. در مهرماه امسال نرخ رشد ماهیانه قیمت فعالیت های صنعتی بورسی، افزایش ۱٫۱ درصدی داشته و رشد نقطه به نقطه با کاهش ۲٫۳ واحد درصدی نسبت به ماه قبل به ۱۹٫۹ درصد رسیده است. میانگین سالیانه شاخص قیمت فعالیت های صنعتی بورسی در مهرماه امسال نسبت به ماه قبل، ۰٫۵ واحد درصد کاهش یافته و میزان ۲۴٫۱ درصد

افزایش را نشان می دهد.

در مهرماه ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل و از بین ۱۵ رشته‌فعالیت صنعتی بورسی، ۹ رشته‌فعالیت افزایش در شاخص تولید و شش رشته‌فعالیت کاهش در شاخص تولید داشته‌اند. رشته‌فعالیت‌های کاشی و سرامیک، غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر و تجهیزات برقی بیشترین افزایش در شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های چوب و کاغذ، فلزات پایه و دارو بیشترین کاهش در شاخص تولید را داشته‌اند. همچنین در پایه و دارو بیشترین کاهش در شاخص تولید را داشته‌اند. همچنین در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل و از بین ۱۵ رشته‌فعالیت صنعتی بورسی، ۱۲ رشته‌فعالیت افزایش در شاخص فروش و سه رشته‌فعالیت کاهش در شاخص فروش را تجربه کرده‌اند. رشته‌فعالیت‌های تجهیزات برقی، لاستیک و پلاستیک و غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر، بیشترین افزایش در شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات، چوب و کاغذ و دارو کاهش در شاخص فروش را تجربه کرده‌اند. در مهرماه امسال نسبت به ماه قبل، شاخص تولید تمام رشته‌فعالیت‌ها افزایش یافته که بیشترین افزایش متعلق به

افزایش در نشان می دهد.

صنعت از محدوده قرمز خارج شد

در مهرماه ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل و از بین ۱۵ رشته‌فعالیت صنعتی بورسی، ۹ رشته‌فعالیت افزایش در شاخص تولید و شش رشته‌فعالیت کاهش در شاخص تولید داشته‌اند. رشته‌فعالیت‌های کاشی و سرامیک، غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر و تجهیزات برقی بیشترین افزایش در شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های چوب و کاغذ، فلزات پایه و دارو بیشترین کاهش در شاخص تولید را داشته‌اند. همچنین در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل و از بین ۱۵ رشته‌فعالیت صنعتی بورسی، ۱۲ رشته‌فعالیت افزایش در شاخص فروش و سه رشته‌فعالیت کاهش در شاخص فروش را تجربه کرده‌اند. رشته‌فعالیت‌های تجهیزات برقی، لاستیک و پلاستیک و غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر، بیشترین افزایش در شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات، چوب و کاغذ و دارو کاهش در شاخص فروش را تجربه کرده‌اند. در مهرماه امسال نسبت به ماه قبل، شاخص تولید تمام رشته‌فعالیت‌ها افزایش یافته که بیشترین افزایش متعلق به

تأمین مسکن فقط ساخت مسکن نیست

۳ دلیل شکست مسکن‌های حمایتی

تسهیلات هم فقط برای خرید ۸ تا ۱۰ متر مسکن کفایت می‌کند. بانک‌ها در سه سال ابتدایی بعد از ابلاغ قانون جهش تولید مسکن باید ۱۴۲۲ همت تسهیلات پرداخت می‌کردند، اما به ۷۱ درصد تعهدات خود عمل نکرده‌اند. از آنجاکه بانک‌ها از افزایش قیمت مسکن سود می‌برند، به‌جای تسهیلات‌دهی به مردم، سرمایه‌گذاری در املاک و بنگاهداری را ترجیح می‌دهند. طبق گزارش بانک مرکزی، ارزش دارایی‌های غیرمنقول ۲۶ بانک تا پایان شهریور امسال ۴۸۶ همت برآورد شده که عمدتاً شامل زمین، واحدهای مسکونی، تجاری و باغات است. «بهزاد عمران‌زاده»، استاد دانشگاه و مسئول اندیشکده شهر اسلامی ایرانی درباره نقش بانک‌ها در بحران مسکن می‌گوید: «ذی‌نفعان پرقدرتی در حوزه مسکن وجود دارند که در رأس آنها، بانک‌ها هستند. بانک‌ها بزرگ‌مالکانند و بخشی از سرمایه‌شان در حوزه مسکن است و بنگاهداری می‌کنند. بنابراین هرگز برای حل مسئله فقر مسکن دهک‌های اول، دوم و سوم کمکی نمی‌کنند؛ چراکه حل این بحران به ضرر خودشان است.» طبق آخرین سرشماری، بیشتر واحدهای مسکونی ایران بین ۷۵ تا ۱۰۰ متر و متوسط قیمت هر مترمربع مسکن در تهران ۸۸ میلیون تومان است. این نشان می‌دهد که حتی بخش کوچکی از دارایی‌های ملکی بانک‌ها می‌تواند در کاهش بحران مؤثر باشد، اما آنها با احتکار املاک برخلاف قانون و منافع عمومی، مردم را از دسترس‌ی به مسکن محروم می‌کنند.

براساس گزارش مرکز پژوهش‌ها، یکی دیگر از دلایل ناکامی طرح‌های حمایتی مسکن، نامشخص بودن فرآیند اجرای پروژه‌هاست. طبق قانون جهش تولید مسکن، دولت موظف است هر سال یک میلیون واحد مسکونی بسازد و زمین‌های دولتی را در اختیار وزارت راه و شهرسازی قرار دهد. بااین حال، دستگاه‌های دولتی به‌جای عرضه ۱۸ میلیارد مترمربع زمین در اختیار خود، آنها را احتکار کرده‌اند. این در حالی است که طبق آمارها، قیمت زمین در ۲۰ سال گذشته ۳۵۰۰ برابر شده است، درحالی‌که قیمت مسکن ۱۶۰۰ برابر رشد داشته است. به همین دلیل، دستگاه‌های دولتی به‌جای آنکه این زمین‌ها را برای ساخت مسکن به کار گیرند، ترجیح می‌دهند آنها را نگه دارند و از رشد قیمت زمین بهره‌مند شوند. نکته قابل توجه، مقایسه میزان زمین‌های تحت مالکیت دولت در ایران و سایر کشورهای است که نشان می‌دهد دولت ایران صاحب ۹۰ درصد از زمین‌های کشور است.

است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۱۴٫۵ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۱۲٫۲ درصدی داشته است. شاخص تولید و فروش تمام زیربخش‌ها نسبت به ماه قبل افزایش یافته است. همچنین نسبت به ماه مشابه سالال قبل افزایش شاخص تولید و فروش زیربخش روغنی‌ها و سایر موجب افزایش شاخص تولید و فروش شده است. شاخص تولید رشته‌فعالیت دارو بر مبنای شرکت‌های بورسی نیز نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۳٫۵ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۲۴٫۱ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۳٫۵ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۲۴٫۶ درصدی داشته است. نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش تمام زیربخش‌ها افزایش یافته است.

شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی

در مهرماه امسال نرخ رشد ماهانه قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی افزایش ۱٫۱ درصدی داشته، همچنین رشد نقطه‌به‌نقطه با کاهش ۲٫۳ واحد درصدی نسبت به ماه قبل، به ۱۹٫۹ درصد رسیده است. میانگین سالانه شاخص قیمت نیز در مهرماه ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل با کاهش ۰٫۵ واحد درصدی، ۲۴٫۱ درصد افزایش نشان می‌دهد. بررسی شاخص قیمت رشته‌فعالیت‌های بورسی نشان می‌دهد که در مهرماه امسال رشته‌فعالیت‌های غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر و شیمیایی به‌جز دارو بالاترین نرخ رشد ماهانه و رشته‌فعالیت‌های سیمان و خودرو و قطعات بالاترین نرخ رشد نقطه‌به‌نقطه را تجربه کرده‌اند. شاخص تولید شرکت‌های معدنی بورسی نیز نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۱۳٫۵ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۰٫۷ درصدی مواجه شده و شاخص فروش شرکت‌های معدنی بورسی نیز نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش ۵٫۸ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۴٫۳ درصدی مواجه شده است.

در مجموع، طی سه ماه منتهی به مهرماه ۱۴۰۳، رشد میانگین متحرک سه ماهه شاخص تولید کاهش ۲٫۵ درصدی و شاخص فروش آن افزایش ۳٫۸ درصدی را نشان می‌دهد. شاخص تولید، فروش و قیمت صنایع بورسی که از اطلاعات ماهانه ۳۲۵ شرکت بورسی استخراج می‌شود، نشان می‌دهد طی مهرماه ۱۴۰۳، شاخص تولید شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش ۱۲٫۲ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۱۰ درصدی مواجه شده است. در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل و از بین ۱۵ رشته فعالیت صنعتی بورسی، ۹ رشته فعالیت افزایش در شاخص تولید و شش رشته‌فعالیت کاهش در شاخص تولید را تجربه کرده‌اند. همچنین شاخص فروش شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش ۸٫۶ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۹٫۹ درصدی مواجه شده است. در مهرماه نسبت به ماه مشابه سال قبل، رشته‌فعالیت افزایش در شاخص فروش و سه رشته فعالیت کاهش در شاخص فروش را ثبت کرده‌اند. شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی نیز نسبت به ماه مشابه سال قبل، ۱۹٫۹ درصد افزایش و نسبت به ماه قبل، ۱٫۱ درصد افزایش نشان می‌دهد.

«محمدصالح شکوهی»، کارشناس اقتصاد مسکن دراین باره توضیح می‌دهد: «خیلی از زمین‌های داخل شهرها و کلانشهرها متعلق به سازمان‌ها و نهادهای دولتی است. این سازمان‌ها و نهادهای به‌علت اینکه تورم زمین از تورم مسکن بیشتر است، حاضر نیستند در این زمین‌ها ساخت‌وساز کنند یا آنها را به بازار عرضه کنند.» این سیاست دولت‌ها در نگهداری زمین‌ها، موجب شده که طرح‌های حمایتی مسکن در وضعیت نامشخص قرار گیرند و به نتیجه مطلوب نرسند. مرکز پژوهش‌ها در گزارش خود، یکی از دلایل استقبال پایین از نهضت ملی مسکن را جذاب نبودن پروژه‌های دولتی عنوان کرده است. علت این جذابیت نداشتن، الگوی نادرست تولید مسکن است که عمدتاً از انبوه‌سازی و ساخت‌های عمودی وابسته است. بسیاری از مردم از چنین پروژه‌هایی استقبال نکرده‌اند؛ چراکه این ساخت‌وسازها معمولاً با هزینه‌های بالا همراه است و برای زندگی، انتخاب مناسبی به نظر نمی‌آید. در نتیجه، این پروژه‌ها نتوانسته‌اند اعتماد عمومی را جلب کنند و بخش بزرگی از متقاضیان از آنها فاصله گرفته‌اند. «محمدمنان رئیسی»، نایب‌رئیس کمیسیون عمران مجلس دراین‌باره می‌گوید: «الگوی نادرست تولید مسکن از طریق انبوه‌سازی و ساخت‌های عمودی در طول زمان باعث تغییر ماهیت تقاضای بازار شده است. ۵۰ سال گذشته، در آستانه انقلاب تولید مسکن از طریق انبوه‌سازی و ساخت‌های عمودی به سرمایه‌ای بودن آن، ۸۰ به ۲۰ بود. این درحالی است که امروزه این نسبت بالعکس شده است. یعنی ۸۰ درصد مسکن‌های تولید شده، جنبه سرمایه‌ای دارند و کسی در آنها مستقر نمی‌شود.» همان‌طور که اشاره شد، فقط در شهر پردیس و طبق گزارش شورای مسکن استان تهران، ۶۵ هزار واحد خالی وجود دارد که نشان می‌دهد مردم تهران این واحدها را برای زندگی انتخاب نمی‌کنند. این سیاست‌های ناموفق باعث شده که نه‌تنها مشکل مسکن حل نشود؛ بلکه تعداد مستأجران همچنان در حال افزایش باشد. دستگاه‌های دولتی با احتکار زمین‌های دولتی و بانک‌ها با اجرا نکردن قانون عملاً مانع از تأمین مسکن برای مستأجرین می‌شوند. در حالی که با استفاده از ۶ درصد این اراضی، می‌توان بحران مسکن را حل کرد، اما به‌دلیل منافع مالی و سودآوری از احتکار و حبس زمین، طرح‌های حمایتی نتوانسته‌اند به هدف اصلی خود برسند. نکته مهم دیگر این است که تأمین مسکن برای مردم فقط به معنای ساخت مسکن نیست.

نسل زد چطور رفتار کلی مشتریان را تغییر داد؟

ظهور نسل زد و تغییر دنیای مشتریان

نویسنده: علی آل علی

دهه های اخیر به خوبی نشان داده که هر نسل با ویژگی های منحصر به فرد خود، رنگ تازه ای به دنیای کسب و کار و بازاریابی می دهد. حالا، نسل زد (Gen Z) یا همان متولدین اواخر دهه ۹۰ تا اوایل دهه ۲۰۱۰ با روحیه ای جسورانه و نگاهی متفاوت به دنیای اطراف به میدان آمده اند و در حال تغییر معادلات بازار هستند. اگر تا همین چند سال پیش بازاریاب ها بر بازاربای جدید و متناسب با نگاه تازه نسل زد بیشتر از همیشه احساس سر جذب نسل هزاره (Millennials) دعو داشتند، امروز نیاز به شیوه های بازاریابی جدید و متناسب با نگاه تازه نسل زد بیشتر از همیشه احساس می شود. این نسل، با خواسته ها و سبک زندگی متفاوتی که دارد، قواعد بازی را برای برندها تغییر داده است. البته این تغییرات به مذاق خیلی از کارآفرینان خوش نمی آید، اما چاره ای هم نیست!

نسل زد در جهانی بزرگ شده که فناوری جزئی از زندگی روزمره شان است. آنها در دوران اوج اینترنت، شبکه های اجتماعی و دستگاه های هوشمند به دنیا آمده اند و این فضای دیجیتال، الگوهای فکری و عادت های مصرفی خاصی را در آنها ایجاد کرده است. آنها دیگر مانند نسل های قبل تحت تاثیر تبلیغات مستقیم یا پیام های یکطرفه نیستند؛ بلکه به دنبال تجربیات ملموس، محتواهای واقعی و برندهایی هستند که با ارزش ها و سلیقه شان همخوانی داشته باشند. این ماموریت بزرگی است که کمتر برندی به خوبی از عهده اش برمی آید. شاید بگویید خوب، هر نسل تغییراتی دارد، این هم یکی از همان هاست. با این حال قضیه نسل زد عمیق تر از این است. این نسل، به دلیل همزیستی نزدیک با تغییرات سریع فناوری و تجربه بی سابقه ارتباطات جهانی، استانداردهای بالاتری از برندها طلب می کند. آنها می خواهند برندها به مسئولیت های اجتماعی خود پایبند باشند، شفافیت را در اولویت قرار دهند و به طور واقعی به دغدغه های آنها اهمیت دهند. ماجرا به بخش دراماتیکش رسید، نه؟

در چنین شرایطی برندهایی که می خواهند در ذهن و قلب نسل زد جایگاهی پیدا کنند، نمی توانند تنها به استراتژی های سنتی و پیام های سطحی متکی باشند. این نسل به چیزی بیشتر نیاز دارد؛ چیزی که واقعی، صادقانه و معنادار باشد. ما در ادامه به بررسی عادت های مصرفی این نسل و همچنین اصولی که می تواند به برندها در جلب توجه و اعتماد نسل زد کمک کند، خواهیم پرداخت. اگر شما هم دوست دارید از الگوی رفتار این نسل جوان و پر انرژی سر در بیآورید، بد نیست در ادامه با ما همراه شوید. عادت های مصرفی نسل زد به عنوان مشتری

علاقه به محتواهای واقعی و روراست

نسل زد، به ویژه پس از مواجهه با جریان های مختلف خبری و تبلیغاتی در دنیای دیجیتال، به شدت به اصالت و شفافیت در محتوا اهمیت می دهد. این نسل، برخلاف نسل های پیشین که شاید تحت تاثیر چهره های مشهور یا برندهای بزرگ قرار می گرفتند، به دنبال محتوایی هستند که حقیقت را بدون فیلترهای اضافه نشان دهند. آنها به طور دقیق می خواهند بدانند که برندها چه پشتوانه ای دارند و آیا به ارزشها و تعهدات خود پایبند هستند یا نه. بی شک چنین جهت گیری در دنیایی که خیلی از برندها به سادگی زیر قول شان می زنند، بی نهایت چالش برانگیز است.

این نیاز به شفافیت به این معناست که تبلیغات غیرواقعی یا اغراق آمیز دیگر در دل این نسل جایگاهی ندارد. برای مثال، اگر برندی از مسئولیت های اجتماعی و پایداری زیست محیطی سخن می گوید، نسل زد از آن برند انتظار دارد که این تعهدات را به طور عملی نیز اجرا کند. عدم صداقت برندها در تبلیغات و تناقض میان گفته ها و رفتار، عملکرد آنها می تواند اعتماد نسل زد را به سرعت نابود کند. این نسل از محتواهایی استقبال می کند که به جای ادعاهای بزرگ و بی پشتوانه، با ارائه مدارک و مستندات، ارزش ها و اهداف برند را به صورت واضح بیان می کنند. بسیاری از اعضای این نسل علاقه دارند در شبکه های اجتماعی محتوای واقعی و شفاف را به اشتراک بگذارند و برندهایی را انتخاب می کنند که بتوانند به طور کامل و صادقانه آنها را معرفی کنند.

برندهایی که به دنبال جلب توجه نسل زد هستند باید به صداقت و شفافیت توجه ویژه ای داشته باشند. این ویژگی نه تنها اعتماد این نسل را جلب می کند، بلکه به برند کمک می کند تا در فضای رقابتی بازار جایگاهی پایدار و ارزشمند پیدا کند.

وابستگی به شبکه های اجتماعی برای تصمیم گیری

برای نسل زد شبکه های اجتماعی نه تنها یک ابزار تفریحی بلکه منبعی

برای اطلاعات و تصمیم گیری های خرید است. این نسل به شدت به تجربیات و نظرات دیگر کاربران اعتماد دارد و برای ارزیابی یک محصول یا سرویس ابتدا به سراغ شبکه های اجتماعی می رود. آنها به جای تکیه بر تبلیغات رسمی برند، به دنبال دیدگاه ها و تجربیات واقعی دیگران هستند تا از صحت و کیفیت محصول اطمینان حاصل کنند.

این عادت، برندها را به چالشی جدید می کشاند؛ زیرا محتوای تبلیغاتی سنتی دیگر نمی تواند به تنهایی نسل زد را مجاب کند. آنها به دنبال محتوایی هستند که به صورت طبیعی و بدون فیلتر توسط کاربران ایجاد شده باشد. مثلاً نقد و بررسی های محصولات توسط اینفلوئنسرها و یا به اشتراک گذاری تجربیات واقعی مشتریان، می تواند نقش قابل ملاحظه ای در جلب توجه این نسل داشته باشد.

نکته کلیدی در این میان مربوط به عملکرد بازاریاب هاست. برندها برای تاثیر گذاری بر نسل زد باید محتوای خود را به گونه ای طراحی کنند که قابل اشتراک گذاری و جذاب باشد. این نسل به شدت به محتواهایی که توسط هم نسلان خود ساخته و ارائه شده اند واکنش مثبت نشان می دهد و این به برندها فرصتی طلایی می دهد که از طریق مشتریان واقعی خود، اعتبار و شهرت بیشتری کسب کنند. این روند نشان می دهد که نسل زد به دنبال تجربه ها و داستان های واقعی است. برندهایی که بتوانند از این ویژگی بهره ببرند و فضای شبکه های اجتماعی را به بستری برای ارتباطات صادقانه تبدیل کنند، شانس بیشتری در جلب توجه این نسل خواهند داشت.

حساسیت نسبت به مسائل اجتماعی و محیط زیستی
نسل زد به شدت به موضوعات اجتماعی و محیط زیستی حساسیت دارد و برندهایی که به این موضوعات توجه نمی کنند، در نگاه آنها جایگاهی ندارند. این نسل از برندهایی حمایت می کند که به صورت واقعی و جدی در مسائل اجتماعی و محیط زیستی فعالیت می کنند. آنها نه تنها به کیفیت محصول توجه می کنند، بلکه به اینکه آیا برند به اصول پایداری و مسئولیت اجتماعی پایبند است یا نه، اهمیت ویژه ای می دهند.

نسل جوان به ویژه در خریدهای خود به دنبال برندهایی هستند که از مواد قابل بازیافت استفاده می کنند یا به طرح های حمایتی از محیط زیست پیوسته اند. برای مثال، برندهای پوشاکی که از مواد تجدیدپذیر و بدون تاثیرات منفی بر محیط زیست استفاده می کنند، برای نسل زد جذاب تر هستند. این نسل به دنبال تأثیری مثبت بر جامعه است و برندهایی که به این ارزش ها احترام می گذارند، در چشم آنها اولویت دارند.

از سوی دیگر، این نسل به دنبال برندی است که به صورت شفاف به مسائل اجتماعی و محیط زیستی بپردازد و نشان دهد که چگونه از این اصول حمایت می کند. برای نمونه، آنها ترجیح می دهند از برندی خرید کنند که به طور فعال در پروژه های خیریه شرکت می کند یا به برنامه های کاهش کربن پیوسته است. بی شک برای جلب توجه نسل زد، برندها باید نشان دهند که به محیط زیست و جامعه اهمیت می دهند و از اقدامات شان به صورت عملی برای بهبود وضعیت اجتماعی و زیست محیطی استفاده می کنند.

اصول بازاریابی برای نسل زد

خب حالا بد نیست سراغ این مسئله برویم که اصلاً چطور باید برای نسل زد بازاریابی کرد. تا اینجا به تاثیر شگرف این نسل بر روشور بر دنیای کسب و کار پرداختیم، اما از اینجا به بعد باید کمی درباره شیوه طراحی محتوا و کمپین بازاریاب برای تعامل با این نسل نیز بپردازیم. پس با ما همراه باشید تا این بخش از کار را نیز به خوبی دنبال کنیم.

شفافیت و روراستی در پیام های تبلیغاتی

نسل زد، نسلی است که به شفافیت و صداقت در تبلیغات اهمیت می دهد. آنها به برندهایی اعتماد می کنند که بدون بزرگ نمایی و پیچیدگی، پیام خود را به صورت صادقانه و شفاف به مخاطب منتقل می کنند. برندهایی که به جای وعده های بزرگ، اقداماتی واقعی و ملموس را ارائه می دهند، در جذب اعتماد این نسل موفق تر خواهند بود. اگر برندی در تبلیغاتش از مسئولیت اجتماعی سخن بگوید اما در عمل به آن پایبند نباشد، به سرعت اعتماد نسل زد را از دست خواهد داد.

این نسل به دنبال پیام هایی است که نه تنها صادقانه باشند، بلکه در محتوا و شکل انتقال نیز ساده و قابل درک باشند. از آنجا که این نسل به طور مداوم با اطلاعات زیاد در فضای دیجیتال مواجه است، به تبلیغاتی توجه می کند که به وضوح پیام خود را بیان می کنند و از شعارهای مبهم و گیج کننده دوری می کنند. شفافیت در پیام های تبلیغاتی، به برندها این امکان را می دهد که

ارتباطی واقعی و نزدیک با مخاطبان خود برقرار کنند. این ارتباط به برندها کمک می کند که به عنوان یک منبع قابل اعتماد در ذهن مخاطب ثبت شوند و زمینه ساز روابط طولانی مدت و پایدار با آنها باشند.

این اصل به برندها یادآوری می کند که تبلیغات صادقانه و شفاف، بهترین راه برای ایجاد اعتماد و جلب وفاداری نسل زد است.

استفاده از محتوای تولیدی کاربران (UGC)

یکی از اصول کلیدی برای جذب نسل زد، استفاده از محتوای کاربر محور یا همان تولیدی کاربران است؛ محتوایی که توسط خود کاربران ایجاد شده و به صورت واقعی از تجربه های آنها حکایت دارد. این نسل به توصیه ها و نظرات هم نسلان خود بیشتر از تبلیغات مستقیم برندها اعتماد می کند. آنها در مواجهه با محصولی جدید، به سراغ دیدگاه ها و تجربیات دیگر مشتریان می روند تا اطلاعاتی دقیق و بدون فیلتر درباره آن به دست آورند.

این رویکرد باعث شده برندهایی که از محتوای تولیدشده توسط کاربران استفاده می کنند، در جلب توجه نسل زد موفق تر باشند. محتوایی که از تجربه واقعی کاربران صحبت می کند، برای نسل زد باورپذیرتر است و احساس واقعی بودن برند را در ذهن آنها تقویت می کند. به جای تلاش برای تحت تاثیر قرار دادن مخاطب با پیام های تبلیغاتی رسمی، برندها می توانند مشتریان وفادار خود را تشویق کنند تا تجربه های خود را به اشتراک بگذارند و برند را به دیگران معرفی کنند. برای مثال، کمپین های تشویقی که از کاربران می خواهند عکس ها، ویدئوها یا نقدهای خود را در شبکه های اجتماعی با هشتگ های مخصوص برند به اشتراک بگذارند، بسیار موثرند. این نوع تبلیغات، حس اعتماد را افزایش می دهد و ارتباط عمیق تری بین برند و مخاطب ایجاد می کند. نسل زد با دیدن محتوای واقعی از سوی افرادی مانند خود، به برند اعتماد بیشتری پیدا می کند و احتمال خرید آنها به طرز قابل توجهی افزایش می یابد.

این استراتژی برندها را قادر می سازد که ارتباطی دوسویه با مخاطبان ایجاد کرده و با بهره گیری از تجربیات کاربران، پیام های خود را به طور طبیعی تر و غیرمستقیم منتقل کنند. این رویکرد، هم مشارکت مخاطبان را بیشتر می کند و هم حس مثبتی نسبت به برند ایجاد می کند.

تأکید بر تجربیات تعاملی و جذاب

نسل زد به تجربیات تعاملی و جذاب علاقه خاصی دارد و از برندهایی حمایت می کند که محتوای خود را به صورت پویا و قابل تجربه ارائه دهند. این نسل دوست دارد که به جای مشاهده تبلیغات یک طرفه، بخشی از تجربه برند باشد و با آن به شکل عملی درگیر شود. به همین دلیل، استفاده از رویکردهای تعاملی نظیر بازی های آنلاین یا حتی فیلترهای واقعیت افزوده در پلتفرم هایی مانند اینستاگرام می تواند مخاطبان نسل زد را به شدت جذب کند. این تجربه های تعاملی به مخاطب این امکان را می دهند که با برند به طور مستقیم در ارتباط باشد و حتی از تجربه برند لذت ببرد. به عنوان مثال، برندهای آرایشی می توانند فیلترهای آرایشی تست محصولات مجازی ایجاد کنند، به طوری که کاربران بتوانند رنگ ها و محصولات مختلف را پیش از خرید امتحان کنند. این نوع از تجربه ها، نسل زد را به شدت هیجان زده کرده و تعامل با برند را افزایش می دهد. نسل زد به شدت از محتواهایی استقبال می کند که به طور مستقیم او را درگیر کنند و فرصت مشارکت و تعامل را برایش فراهم آورند. برندهایی که به جای تمرکز صرف بر فروش محصولات، به ایجاد تجربه های پویا و سرگرم کننده برای مخاطبان خود می پردازند، در جلب توجه این نسل موفق تر هستند.

این اصل به برندها نشان می دهد که تجربه مخاطب در تعامل با برند باید لذت بخش و به یادماندنی باشد. این رویکرد نه تنها ارتباط مثبتی با برند ایجاد می کند، بلکه احتمال بازگشت و وفاداری نسل زد را نیز افزایش می دهد.

تأکید بر مسئولیت پذیری اجتماعی

نسل زد به شدت به مسائل اجتماعی و محیط زیستی توجه دارد و برندهایی که به مسئولیت های اجتماعی خود پایبند نیستند، به راحتی از سوی این نسل نادیده گرفته می شوند. این نسل از برندهایی حمایت می کند که به طور واقعی به مسائل اجتماعی و محیط زیستی اهمیت می دهند و به اقداماتی معنادار در این حوزه می پردازند. از نظر آنها برندهایی که به پایداری و به اصول اخلاقی و حفظ محیط زیست تعهد دارند، شایستگی بیشتری برای حمایت و اعتماد دارند.

به علاوه، نسل زد به دنبال برندهایی است که علاوه بر ارائه محصولات

باکیفیت، به اثرات اجتماعی و زیست محیطی نیز توجه داشته باشند. این نسل انتظار دارد که برندها به کاهش ردیاب کربنی، استفاده از مواد قابل بازیافت و حمایت از پروژه های اجتماعی بپردازند. برای مثال، برندهای پوشاک که از مواد ارگانیک و بدون آسیب به محیط زیست استفاده می کنند، برای نسل زد جذابیت بیشتری دارند و احتمال خرید آنها نیز بیشتر می شود. برندهایی که به مسئولیت های اجتماعی خود پایبند باشند، برای این نسل معنای بیشتری دارند. نسل زد به دنبال تجربه ای فراتر از یک خرید ساده است و برندهایی که به مسائل اجتماعی اهمیت می دهند، جایگاه ویژه ای در ذهن و قلب آنها پیدا می کنند. این اصل به برندها یادآوری می کند که برای موفقیت در جلب توجه نسل زد، باید به ارزش ها و اصولی پایبند باشند که این نسل به آنها اهمیت می دهد.

همکاری با اینفلوئنسرهای جوان

نسل زد به شدت تحت تاثیر اینفلوئنسرهای شبکه های اجتماعی قرار دارد، اما نکته مهم اینجاست که این نسل به دنبال اینفلوئنسرهایی است که محتوای اصلی، واقعی و قابل اعتماد داشته باشند. اینفلوئنسرهایی که در زمینه خاصی تخصص دارند و به جای تبلیغات مستقیم، تجربه های شخصی و واقعی خود را به اشتراک می گذارند، برای نسل زد بسیار جذاب تر هستند. نکته کلیدی اینکه بسیاری از مشتریان نسل زد دوست دارند با اینفلوئنسرهایی هم سن و سال خودشان در تعامل باشند. این مسئله ای است که شما باید به طور ویژه ای آن را مورد بررسی و ارزیابی قرار دهید.

برای جذب نسل زد، برندها باید با اینفلوئنسرهایی همکاری کنند که با ارزش ها و اهداف برند همخوانی داشته و بتوانند به طور طبیعی و صادقانه با مخاطبان ارتباط برقرار کنند. برای مثال، یک برند لوازم گیمینگ می تواند با اینفلوئنسرهای متخصص در حوزه گیم و دیجیتال همکاری کند که از محصولات برند به طور واقعی استفاده کرده و تجربه خود را به مخاطبان منتقل کنند. این نوع همکاری ها برای نسل زد جذابیت بیشتری دارند و باعث افزایش اعتماد آنها به برند می شود.

اینفلوئنسرهای نسل زد، به ویژه برای این نسل که به شدت به صداقت و شفافیت اهمیت می دهد، ارزشمندند. این نوع از اینفلوئنسرها به جای تبلیغات سطحی و تجاری، به برندها کمک می کنند تا پیام خود را به صورت واقعی و وفاداری مخاطبان را افزایش می دهند. این اصل نشان دهنده اهمیت انتخاب درست اینفلوئنسرها برای برندها است. انتخاب اینفلوئنسرهایی که با ارزش های نسل زد همخوانی داشته باشند، می تواند به برندها کمک کند تا پیام خود را به شکل موثرتری منتقل کنند و ارتباطی نزدیک تر با این نسل برقرار کنند.

سخن پایانی

نسل زد با ویژگی ها و نیازها منحصر به فرد خود تغییرات بزرگی را در دنیای بازاریابی ایجاد کرده است. این نسل به دنبال شفافیت، اصالت و مسئولیت پذیری از سوی برندهاست و تنها با برندهایی ارتباط برقرار می کند که به ارزش ها و علائق او احترام بگذارند. برندهایی که به دنبال جلب توجه و اعتماد نسل زد هستند، باید با استراتژی های جدید و به روزی که به این اصول پایبند باشد، وارد میدان شوند. برای موفقیت در جلب نسل زد، برندها باید به ایجاد تجربه های تعاملی، محتوای اصیل و بهره گیری از اینفلوئنسرهای واقعی بپردازند. این نسل به محتوای صادقانه و تجربه های ملموس اهمیت می دهد و از برندهایی که به او اعتماد می دهند، حمایت بیشتری خواهد داشت. برندهایی که بتوانند از این رویکردها به خوبی بهره ببرند، نه تنها در جذب نسل زد موفق خواهند بود، بلکه می توانند ارتباطی پایدار و موثر با این نسل برقرار کنند.

من و همکارانم در روزنامه فرصت امروز امیدواریم نکات مورد بحث در این مقاله کمکی هرچند کوچک به شما برای آشنایی با نسل زد و الگوی رفتار آنها به عنوان مشتری کرده باشد. مثل همیشه اگر سوالی درباره نکات مورد بحث در این مقاله داشتید، کارشناس های ما مثل همیشه آماده تعامل با شما هستند. پس تعارف را کنار گذاشته و با ما در ارتباط باشید.

منابع:

<https://billo.app/marketing-to-gen-z/>

<https://ecocart.io/gen-z-spending-habits>

<https://voyado.com/resources/blog/generation-z-online-shopping-habits>

کاربردهای رویدادهای مجازی در روابط عمومی

نویسنده: علی آل علی
روابط عمومی (PR) یکی از ستون های اساسی هر کسب و کاری است که می خواهد تصویری قوی و مثبت از خود به نمایش بگذارد. شاید اولین برخورد مشتریان با برند شما از قاب بازاریابی باشد، اما این روابط عمومی است که چنین رابطه ای را پایدار خواهد ساخت. در گذشته حوزه روابط عمومی بیشتر براساس تعاملات رو در رو، جلسات حضوری و استفاده از رسانه های سنتی مانند روزنامه و تلویزیون دنبال می شد. با این حال اکنون زمانه تغییر کرده و روابط عمومی نیز با تحولات دنیای مدرن همگام شده و وارد عرصه دیجیتال شده است. دوست داشته باشید یا نه، هر دورانی ابزار خودش را می طلبد و دنیای دیجیتال هم از این قاعده در امان نیست.

در دوران دیجیتال دیگر تنها آگاهی از برند و ایجاد وجهه مناسب کافی نیست. امروزه برندها باید بتوانند در لحظه با مخاطب ارتباط برقرار کنند و حضور پرتنگی در پلتفرم های آنلاین داشته باشند. دنیای دیجیتال ارتباطات را با سرعتی باورنکردنی گسترش داده و امکان دسترسی به مخاطب جدید را بیش از هر زمان دیگری فراهم کرده است. در این میان دیگر نمی توان به رویکردهای سنتی تکیه کرد. شبکه های اجتماعی و بسترهای دیجیتال، نه تنها فرصت های جدیدی را برای برندها فراهم کرده اند، بلکه باعث افزایش انتظارات مشتریان نیز شده اند.

حالا با چنین شرایطی یکی از ابزارهای قدرتمندی که به برندها کمک می کند تا با سرعت و کیفیت بالا به مخاطب خود دسترسی پیدا کنند، رویدادهای مجازی هستند. رویدادهای مجازی در قالب های مختلفی نظیر کنفرانس های آنلاین و حتی جلسات پرسش و پاسخ مجازی به برندها امکان می دهند که در لحظه با مخاطب خود در تعامل باشند و این ارتباط به شکل مستقیم و بی واسطه انجام شود. این روش ها در بحران هایی مانند پاندمی کرونا هم به شدت رواج پیدا کرد و به روشی محبوب و موثر برای حفظ ارتباطات و معرفی محصولات تبدیل شد راستش را بخواهید، رویدادهای مجازی به برندها این امکان را می دهند که بدون محدودیت جغرافیایی مخاطبانی از سراسر جهان را جذب کنند. در نتیجه کسب و کارها دیگر نیازی به سفرهای پر هزینه و برگزاری جلسات

حضوری در مکان های مختلف ندارند. به همین ترتیب رویدادهای مجازی نه تنها هزینه ها را کاهش داده اند، بلکه باعث شده اند که برندها بتوانند با سرعتی باورنکردنی به اهداف روابط عمومی خود نزدیک تر شوند. ما در ادامه به تعریف و توضیح مختصر این رویدادهای خواهیم پرداخت و سپس به کاربردهای متنوع آنها در حوزه روابط عمومی می پردازیم. اگر شما هم دوست دارید اطلاعات دست اولی در این حوزه به دست بیاورید، بد نیست در ادامه با ما همراه شوید.

رویداد مجازی دقیقا چیست؟

رویدادهای مجازی به ساده ترین شکل، نوعی گردهمایی آنلاین هستند که در بستر اینترنت و از طریق پلتفرم هایی مانند زوم، گوگل میت و ابزارهای مشابه برگزار می شوند. این رویدادها، مشابه رویدادهای حضوری، به افراد امکان می دهد که به صورت زنده با یکدیگر تعامل داشته باشند، اطلاعات خود را به اشتراک گذاشته و حتی به سوالات مخاطب پاسخ دهند. از جلسات کوچک تیمی گرفته تا کنفرانس های بزرگ بین المللی، رویدادهای مجازی امروزه به ابزاری بسیار پرتعداد تبدیل شده اند.

یکی از معروف ترین نمونه ها از رویدادهای مجازی، رویداد اپل است که هر ساله برای معرفی محصولات جدیدش برگزار می کند. در این رویداد مدیران ارشد اپل محصولات جدید را به مخاطبان جهانی معرفی می کنند و این فرصت را به هواداران و مشتریان می دهند تا از سراسر جهان به صورت زنده مراسم را دنبال کنند. همچنین رویدادهایی مانند فستیوال های فیلم مجازی و کنفرانس های خبری آنلاین نیز مثال های خوبی از این نوع ارتباطات مجازی هستند. در سال های اخیر بسیاری از نمایشگاه ها و رویدادهای بزرگ نیز به دلیل محدودیت های جغرافیایی یا بحران هایی مانند پاندمی کرونا به صورت آنلاین برگزار شده اند. از نمایشگاه های تجاری گرفته تا همایش های تخصصی و کارگاه های آموزشی همه اینها نشان می دهند که رویدادهای مجازی به نوعی از رویدادهای حضوری پیشی گرفته اند و به برندها اجازه داده اند که بدون نیاز به فضای فیزیکی مخاطبان خود را به راحتی به دست آورند. رویدادهای مجازی به ویژه برای برندهایی که قصد دارند به طور گسترده و سریع اطلاعات خود را به مخاطبان

منتقل کنند، انتخابی ایده آل هستند. اکنون که تعریف و ماهیت رویدادهای مجازی را بهتر درک کردیم، نگاهی به کاربردهای آنها در روابط عمومی خواهیم داشت.

کاربردهای رویدادهای مجازی در حوزه روابط عمومی
حالا به بخش اصلی کارمان رسیدیم. جایی که باید کمی هم که شده درباره کاربردهای رویدادهای مجازی در دنیای کسب و کار با هم گپ بزنیم. خوب اصلا این رویدادها، صرف نظر از اهمیت شان، چطور به داد کارآفرینان می رسد؟ ما در این بخش قصد داریم به چنین سؤالاتی جواب دهیم؛ پس با ما همراه باشید تا برخی نکات کلیدی در این راستا را بررسی کنیم.

جذب مخاطب گسترده تر

یکی از مهمترین مزایای رویدادهای مجازی در حوزه روابط عمومی امکان دسترسی به تعداد زیادی از مخاطب ها در نقاط مختلف جهان است. این رویدادها به برندها اجازه می دهند تا بدون محدودیت های جغرافیایی و هزینه های سفر به جمعیت گسترده ای از مخاطبان دسترسی پیدا کنند. به عبارت دیگر، اگر رویدادی در یک سراسر کنفرانس برگزار شود، ظرفیت آن محدود خواهد بود، اما در یک رویداد مجازی، تقریبا هیچ محدودیتی برای تعداد شرکت کنندگان وجود ندارد.

اجازه دهید از یک مثال برای درک بهتر ماجرا در این بخش استفاده کنیم. برندهایی که محصولات جدیدی را معرفی می کنند، می توانند به جای برگزاری رویدادهای حضوری و محدود این معرفی را به صورت آنلاین سامان داده و به طور همزمان به مخاطب های در چندین کشور دسترسی داشته باشند. این امر به برندها امکان می دهد که پیام خود را به طور همزمان و به شکلی بهتر به گوش تعداد زیادی از مشتریان برسانند. به این ترتیب، برند می تواند با هزینه ای کمتر و تاثیرگذاری بیشتر به مخاطبانی جهانی دسترسی یابد. این نوع دسترسی گسترده، به ویژه برای کسب و کارهای کوچک و نوپا که بودجه زیادی برای تبلیغات حضوری ندارند، بسیار جذاب است. آنها می توانند با برگزاری یک رویداد مجازی، برند خود را به طور گسترده معرفی کنند و به بازارهای جدید و ناشناخته نیز وارد شوند. چنین رویکردی به برندها امکان می دهد که بدون صرف هزینه های زیاد و مشکلات جابه جایی به رشد خود ادامه دهند و در بازار رقابتی حضور موثری داشته باشند. چنین دسترسی گسترده ای باعث می شود که برندها بتوانند به سرعت شناخته شده و در ذهن مخاطب جایگاه خود را پیدا کنند. خوب این روزها مشتریان بیش از هر چیز دیگری به مشاهدات شان از برندها اهمیت می دهند. به همین خاطر شما باید چارچوب دقیقی برای اثرگذاری بر روی مخاطب هدف داشته و به خوبی از آن برای تعامل با مخاطب تان سود ببرید. وگرنه کلاه تان پس مرعه که خواهد بود.

تعامل عمیق تر با مخاطب

یکی دیگر از کاربردهای رویدادهای مجازی در حوزه روابط عمومی ایجاد تعاملات عمیق و ارتباطات شخصی با مخاطب است. در رویدادهای مجازی برندها می توانند به صورت زنده با مخاطبان خود در تعامل باشند، به سوالات آنها پاسخ دهند و نظرات آنها را بلافاصله دریافت کنند. این ارتباطات و تعاملی به مخاطبان حس نزدیکی به برند می دهد و اعتماد و وفاداری آنها را تقویت می کند. برای مثال، برندهایی که قصد دارند به طور عمیق تری با مخاطبان خود ارتباط برقرار کنند، می توانند جلسات پرسش و پاسخ زنده برگزار کنند. در این جلسات، مشتریان می توانند سوالات خود را به صورت مستقیم از نمایندگان برند بپرسند و در زمان واقعی پاسخ دریافت کنند. این نوع از تعامل باعث می شود که برند به چشم مخاطب به عنوان یک همکار نزدیک و پاسخگو به نظر برسد، نه صرفا یک نام تجاری دور از دسترس. چنین رویکردی به ویژه برای برندهایی که به دنبال ایجاد ارتباطی صمیمی با مخاطبان خود هستند، بسیار موثر است. برای مثال، برندهای مواد غذایی می توانند جلسات

آشپزی زنده برگزار کنند و به مشتریان خود نشان دهند که چگونه از محصولات آنها در تهیه غذاهای خوشمزه استفاده کنند. چنین تعاملاتی باعث می شود که مخاطب احساس کند بخشی از دنیای برند است و ارتباطی عاطفی با آن برقرار کند.

در نهایت، این نوع از ارتباطات زنده و تعاملی به برندها کمک می کند که روابط عمیق تری با مخاطبان خود برقرار کنند و به یاد ماندگار تر شوند. مخاطبان وقتی احساس می کنند که برند به آنها توجه دارد و به نظرات شان اهمیت می دهد، بیشتر به آن برند اعتماد می کنند و تمایل دارند که در آینده نیز به حمایت از آن ادامه دهند.

صرفه جویی در هزینه ها

رویدادهای مجازی در مقایسه با رویدادهای حضوری هزینه های بسیار کمتری دارند و می توانند بهره وری بالاتری به برندها ارائه دهند. در حالی که برگزاری یک رویداد حضوری نیازمند اجاره مکان، تدارکات و هزینه های سنگین است، رویدادهای مجازی به برندها این امکان را می دهند که بدون نیاز به این هزینه ها به راحتی و با کمترین امکانات، ارتباطی مؤثر با مخاطبان خود برقرار کنند.

به عنوان نمونه، یک شرکت فنسآوری می تواند یک کنفرانس آنلاین برگزار کند و محصولات جدید خود را به مشتریان معرفی کند، بدون اینکه نیازی به صرف هزینه های زیاد برای برگزاری رویداد حضوری داشته باشد. این رویکرد به ویژه برای استارت آپ ها و کسب و کارهای کوچک که بودجه محدودی دارند، بسیار جذاب است. آنها می توانند با برگزاری رویدادهای مجازی، خود را به مخاطبان بیشتری معرفی کنند و از مزایای تبلیغاتی آن بهره مند شوند.

صرفه جویی در هزینه ها همچنین به برندها اجازه می دهد که منابع خود را برای بهبود محصولات و خدمات اختصاص دهند و به این ترتیب، به بهبود کیفیت و نوآوری در محصولات خود کمک کنند. این مزیت باعث می شود که برند بتواند بدون نیاز به هزینه های اضافی، به رشد خود ادامه دهد و در بازار رقابتی حضور موثری داشته باشد. صرفه جویی در هزینه ها به برندها کمک می کند که بتوانند با کمترین منابع به بیشترین بازدهی دست یابند و به اهداف خود نزدیک تر شوند. این رویکرد نه تنها برای برندها سودمند است، بلکه به مخاطبان نیز این امکان را می دهد که بدون نیاز به حضور در مکان های خاص، به راحتی به رویدادها دسترسی داشته باشند.

تحلیل رفتار مخاطب براساس داده های معتبر

یکی از مزایای منحصر به فرد رویدادهای مجازی امکان جمع آوری داده های دقیق و تحلیل رفتار مخاطبان است. در رویدادهای مجازی، برندها می توانند به راحتی داده های مختلفی مانند تعداد شرکت کنندگان، مدت زمان حضور آنها سوالات پرسیده شده و بازخوردهای آنها را جمع آوری کنند. این اطلاعات به برندها کمک می کند که شناخت بهتری از نیازها و ترجیحات مخاطبان خود پیدا کنند و براساس آنها، استراتژی های روابط عمومی خود را بهبود بخشند.

اجازه دهید از یک سناریوی مناسب برای فهم بهتر ماجرا استفاده کنیم. برندهایی که به طور منظم رویدادهای مجازی برگزار می کنند، می توانند با تحلیل داده های به دست آمده از این رویدادها، به شناسایی نقاط قوت و ضعف خود بپردازند و استراتژی های بازاریابی و روابط عمومی خود را بهبود دهند. این تحلیل ها به برندها کمک می کند که بهتر بفهمند کدام محتوا و پیام ها برای مخاطبان جذاب تر است و به این ترتیب، پیام های موثرتری ایجاد کنند. جمع آوری داده ها همچنین به برندها امکان می دهد که به طور دقیق تری میزان موفقیت رویدادهای خود را ارزیابی کنند و از این اطلاعات برای بهبود رویدادهای آینده استفاده کنند. این رویکرد به برندها این امکان را می دهد که با دقت بیشتری به نیازهای مخاطب پاسخ دهند و ارتباطی قوی و پایدار با آنها برقرار سازند. ماجرا جالب شد، نه؟

بی شک جمع آوری و تحلیل داده ها به برندها کمک می کند که به جای تکیه بر حدس و گمان تصمیم گیری های مبتنی بر اطلاعات و واقعیات داشته باشند. این رویکرد به بهبود کیفیت روابط عمومی برند کمک می کند و باعث می شود که برند بتواند در بازار رقابتی امروزی موفق تر عمل کند.

افزایش اعتبار برند بازار های جدید

آیا تا حالا به اعتبار برندگان به محض ورود به یک بازار تازه فکر کرده اید؟ خیلی از کارآفرینان خیال می کنند اعتبار یک کسب و کار فقط در طول زمان شکل گرفته و در ابتدای حضور در یک بازار تازه باید سختی های آن را به هر شکلی که شده تحمل کنند. این مسئله ای است که ما در روزنامه فرصت امروز اصلا قبول نداریم. در عوض از آن برای بحث درباره یکی دیگر از مزایای روابط عمومی به بستر رویدادهای مجازی استفاده می کنیم.

یکی دیگر از کاربردهای مهم رویدادهای مجازی در حوزه روابط عمومی، کمک به برندها برای افزایش اعتبار و ایجاد شناخت در بازارهای جدید است. وقتی برندی قصد دارد وارد بازاری شود که برای او ناشناخته است، برگزاری رویدادهای مجازی می تواند راهکاری موثر و کم هزینه برای معرفی برند و جلب توجه مخاطبان جدید باشد. به این ترتیب، برند می تواند بدون نیاز به هزینه های سنگین تبلیغات حضوری یا فیزیکی، پیام خود را به گوش مخاطبانی در نقاط مختلف دنیا برساند.

به عنوان مثال، یک برند نوپای محصولات جانبی موبایل که به تازگی وارد بازار اروپا شده، می تواند از طریق برگزاری یک رویداد مجازی، خصوصیات و مزایای محصولات خود را به مخاطب اروپایی معرفی کند. این نوع رویداد به مخاطب اجازه می دهد که با برند آشنا شوند، سوالات خود را بپرسند و در مورد آنچه که این برند ارائه می دهد، اطلاعات بیشتری کسب کنند. چنین تعاملاتی نه تنها به برند اعتبار می بخشد، بلکه باعث می شود مخاطبان نسبت به آن احساس اعتماد بیشتری پیدا کنند.

رویدادهای مجازی به ویژه در بازارهایی که رقابت شدید است، به برندها اجازه می دهند که خود را از سایر رقبا متمایز کنند. برندهایی که به طور مداوم رویدادهای مجازی آموزشی یا معرفی محصولات برگزار می کنند، به عنوان نام هایی حرفه ای و معتبر در ذهن مخاطبان شناخته می شوند. این شناخت می تواند به برند کمک کند تا سریع تر در بازار جدید جا بیفتد و جایگاه مناسبی پیدا کند افزایش اعتبار و شناخت برند در بازارهای جدید، به برندها کمک می کند که به راحتی وارد این بازارها شوند و بدون نیاز به سرمایه گذاری های بزرگ، به مخاطبان هدف خود دست یابند. این رویکرد به ویژه برای استارت آپ ها و برندهایی که قصد دارند به سرعت در بازارهای جدید توسعه پیدا کنند، بسیار مفید است و به آنها کمک می کند که پایه های محکمی برای رشد و توسعه پایدار بنا کنند.

سخن پایانی

رویدادهای مجازی ابزاری قدرتمند در حوزه روابط عمومی هستند که به برندها امکان می دهند با سرعت و بهره وری بالا به مخاطب خود دسترسی پیدا کنند. نکته کلیدی در این میان استفاده از یک نقشه راه مطمئن برای دسترسی به مزایای موردنظر است. ما در این مقاله سعی کردیم تا جای امکان مزایای مورد نظر را با شما در میان بگذاریم. از اینجا به بعد همه چیز به سعی و تلاش خودتان بستگی خواهد داشت. همچنین هر وقت نیاز به کمک در رابطه با روابط عمومی دیجیتال داشتید، تعارف را کنار گذاشته و با ما در ارتباط باشید.

منابع:

how-to/https://www.linkedin.com/advice-can-you-effectively-use-virtual-events-prfflymc
https://www.banzai.io/blog/benefits-virtual-events